

כוחות באדם גשחר האנושות

פרוייקט 30% בתנ"ך

כאוס וסדר

עוגר קסוטו

החלטתי לכתוב על יסודות הכאוס והסדר. יסודות אלה באים לידי ביטוי בסיפור הבריאה הראשון, המסופר בספר בראשית, פרק א' ופרק ב' פסוקים א-ג.

כאוס זה בלאגן. לפעמים בתוך כאוס יש תחושה שאפשר לאבד שליטה. אבל, יש גם יצירתיות מתוך כאוס, כי לכל אחד נקודת המבט שלו. מתוך הכאוס יש הרבה שונות. בכאוס פתאום אפשר למצוא דברים שלא ידענו שהם קיימים.

סדר זה ניקיון. ברור לנו שדברים נמצאים במקום שלהם, וברור מה התפקיד של כל דבר.

במהלך קריאת סיפור הבריאה הראשון, אפשר לראות מאבק בין הכאוס לסדר. הפסוק הראשון מתאר מצב של כאוס: תהו ובהו, בלאגן וחושך. **"והארץ היתה תהו ובהו וחושך על פני תהום"** (בראשית, א', ב')

סיפור הבריאה מתחיל ככאוס, ולאט לאט ה' מסדר את העולם.

בריאת העולם נחלקת לששה ימים. כל יום בורא ה' תחום אחר ובכך יצר את העולם יותר מסודר

ביום הראשון ברא את השמים ואת הארץ. **"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"** (בראשית, א', א')

ביום השני ברא את המים ואת הרקיע: **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבַדֵּל בֵּין מַיִם לְמַיִם"** (בראשית, א', ו')

ביום השלישי ברא את העצים, את הפירות ואת העשב. **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מִזֵּרַע זָרַע, עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זָרַעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ, וַיְהִי כֵן.** (בראשית, א', י')

ביום הרביעי ברא את השמש, הירח והכוכבים: **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: יְהִי מְאֹרֹת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה, וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם.** (בראשית, א', י')

ביום החמישי ברא את החיות שחיות במים, כמו את התניניים. **וַיִּשְׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְּנִינִים הַגְּדֹלִים, וְאֶת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֹשֶׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם (בראשית, א', כ'-כ"א)**

ביום השישי ברא את החית הארץ ואת הבהמה, וברא את האדם הזכר ואת הנקבה **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: תוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ, וַיְהִי כֵן."** (בראשית, א', כ"ד)

"וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה, בָּרָא אֹתָם" (בראשית, א', כ"ז)

וביום השביעי נח, והחליט שכולם נחים בשבת **"וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.** (בראשית, ב', א'-ב')

ניתן לראות שתהליך הבריאה מתבסס בשלבים. כל יום ממשיך את היום הקודם, נבנה עליו ועל מה שנברא בו.

בפרק יש מילים מנחות, שמדגישות את הסדר בתהליך הבריאה:

"וַיֹּאמֶר ה'... וַיְהִי" - ה' אומר וזה פשוט קורה. מילים מנחות אלו מדגישות את השליטה הרבה שיש ל-ה' בעולם שלו, ואת הסדר שהוא יוצר בתוכו.

"וַיְהִי עֶרֶב... וַיְהִי בֹקֶר" - ביטוי זה מראה על מחזוריות ועל ההדרגתיות בה נבנה העולם

"וַיִּרְא ה' כִּי טוֹב" - ה' מרוצה מכל מה שברא. הוא לא עשה טעויות ויצר עולם מושלם.

במהלך היום אני פוגשת כאוס בחדר שלי. החדר שלי בזמן האחרון מאוד מבולגן, בגדים על המיטה, נעלים מחוץ לארון. אני משאירה את זה ככה מפני שזה מה שנוח לי. אפילו אמא שלי כבר אומרת לי שזה נהיה מוגזם. אמא שלי חייבת שהכל יהיה מסודר, שכל דבר יהיה במקום ויהיה נקי. היא "כועסת" עלי וקצת מציקה עם זה. היא חוזרת על זה הרבה פעמים. אני לא מבינה למה היא לא נותנת לי להחליט מתי אני רוצה לסדר. היא צריכה להבין שמה שלה יוצר כאוס בעניים, לי נותן סדר בעניים. למרות שאני יודעת שהחדר מבולגן, זה יותר נוח לי, כי זה עוזר לי לדעת איפה כל דבר. אני מבינה שלא כל מה שנוח לי צריך להיות נוח גם לה, כמו שמה שלה נוח לא תמיד נוח לי. זו גם דוגמה לכאוס מפני שאין סדר אחד קבוע. יש לאמא שלי את הסדר שלה ולי יש את הסדר שלי. אנחנו צריכת לקבל החלטה כלשהי, ביחד, על איך הסדר שהיא רוצה יראה אצלי.

אני מרגישה את יסוד הסדר בחיי, כשאני יודעת ומתכננת את לוח הזמנים שלי מהבוקר ועד הערב. כשאני קמה בבוקר אני יודעת שאני צריכה ללכת לבית הספר. שם אני יודעת מתי להיכנס לשיעורים, לשעות פרטניות ולפעילויות נוספות. אחרי בית הספר אהבתי ללכת לחדר כושר (כשעוד היו חדרי כושר) ולאחר מכן לבוא הביתה. היום שלי היה מתוכנן מראש. אני מאוד אוהבת לתכנן את הלוח שלי. כך אני יודעת מתי אני צריכה להיות בכל מקום בו אני צריכה להיות. זה עוזר לי להפוך את הימים שלי ליותר מסודרים. אם לוח הזמנים שלי באותו יום לא מסודר אני מרגישה לחץ ותחושת כאוס. הלחץ נובע מהתחושה שאני לא יודעת מה לעשות קודם, לא יודעת אם אספיק את הכל.

אני מעדיפה יותר סדר מפני שאני יותר אוהבת שהיום שלי מסודר לפי שעות אני יודעת מתי אני צריכה ללכת לרופא או סתם לפעילות בית הסיפריות אני אוהבת שאני יודעת דברים לפני כדי שאני אוכל לפנות את הזמן שלי, ולא יהיו לי שתי פעילויות מתנגשות באותו הזמן. זה נותן לי תחושות יותר טובות

בפוסטר שעיצבתי בחרתי לבטא את ההפרדה בין הכאוס וסדר. רציתי שיראו את ההבדל המוקצן בן שניהם. בחרתי תמונה של כוס קפה נשפכת, והאזור מסביבה ממש מלוכלך. חיפשתי תמונה שתבטא בלגן, מפני שזה תמיד הויכוח של ושל אמי על מה זה סדר בשבילי ובשבילה.